

afdeling Rotterdam

**Programma
Najaar 2026**

VOORWOORD

Beste leden en bezoekers van de NVBS-afdeling Rotterdam,

We gaan weer naar de winter toe, waarin de avonden langer en donkerder worden. Een prima moment om elkaar te ontmoeten op onze, inmiddels bekende plek, het Rotterdams Openbaar Vervoer Museum. Dat gebeurt gelukkig veelvuldig, en daar zijn we blij mee. De avonden zijn tenslotte niet alleen bedoeld om interessante en leuke programma's te zien, maar ook om elkaar te ontmoeten.

We hebben voor dit najaar weer een gevarieerd programma samengesteld. Naar goed gebruik komen zowel tram als trein aan bod, waarbij we verwachten dat aan jullie interesses tegemoet te komen, met een heus klapstuk in januari!

Jan, Jos en Frans
bestuur afdeling Rotterdam

Samenstelling van het bestuur:

Voorzitter	: Frans Blanker-Halstein	☎ 06-10018944
Penningmeester	: Jos Schmitz	☎ 06-12433674
Secretaris	: Jan Bogaarts	☎ 06-82745728
E-mail	: rotterdam@nvbs.com	
Website	: www.nvbs.com/rotterdam	
Lid worden?	https://nvbs.com/lidmaatschap/	

Plaats van de bijeenkomsten:

Rotterdams Openbaar Vervoer Museum
Kootsekade 19
3051 PC Rotterdam

Rotterdams
Openbaar
Vervoer
Museum

Aanvang	19:45 uur
Zaal open	19:15 uur
Toegangsprijzen	Leden NVBS en ROVM: € 5,00
	Niet-leden: € 6,00
	Tot 18 jaar: € 2,00

Routebeschrijving
zie achterzijde

Foto omslag : *De in 1996 geopende Erasmusbrug is al dertig jaar beeldbepalend voor onze havenstad. Het traditionele nieuwjaarsprogramma 'Toen en Thans' is voor onze afdeling minstens zo beeldbepalend. In januari presenteert Marco Moerland de vijftiende editie. RET-motorwagen 2102 passeert op 1 juli 2026 het icoon.
Foto: Marco Moerland*

Donderdag 17 september

Bert Stortenbeker: DE NS IN 1969

DOOR DE OGEN VAN EEN 14-JARIGE ROTTERDAMSE SPOORHOBBYIST

1969 was een interessant spoorwegjaar. NS lanceerde het plan "Spoor naar '75", waardoor veel ging veranderen. In 1969 werden de eerste veranderingen van Spoorslag '70 al duidelijk, wat ook te zien was aan het rijdend materieel. In 1969 kon ik voor de hobby 34.619 kilometer per trein afleggen en 733 foto's maken. Het verhaal laat zien hoe ik, dankzij NS-personeel en een medespoorwegliefhebbers, de veranderingen in het reizigersmaterieel volgde. En inderdaad: ik was 14!

We kijken in Rotterdam en gaan dan op reis door het land en zullen zien dat de

materieelomloop heilig was, maar soms ook niet. Mat '36 en mat '40 kregen grote belangstelling, omdat het heel langzaam maar zeker werd afgevoerd en gesloopt. 1969 was voor spoorwegliefhebbers een interessant jaar, mede omdat het de start was van een materieelperiode die bijna 50 jaar duurde.

Bert Stortenbeker reisde vanaf zijn jongste jeugd met de trein, wat natuurlijk zijn interesse wekte. Hij fotografeert vanaf 1966 en doet dat nu nog steeds. 41 werkjaren bij NS en een opgroeiend gezin beperkten soms de hobby-tijd, maar dat is later weer goed gekomen.

Donderdag 15 oktober

Jos Mascini: DWARS DOOR BELGIË

We sporen vanavond richting Antwerpen en starten op met lijn 1 en doen diverse MIVA- en NMVB-lijnen die hier zo rond 1965 te vinden waren. Met lijn 50 arriveren we in Boom en steken de Rupel over. Verderop trammen we rustig verder via Londerzeel en Grimbergen naar Brussel. Reizend over het noordelijk en westelijk MIVB-net zien we lijn 1 en enkele andere tramlijnen van vóór en na 1968, samen met de NMVB-letterlijnen in of aan de rand van de stad. Vanaf Brussel Zuid treinen via Mons naar in Saint Ghislain, waar we in 1978 kort de NMBS-omgeving verkennen. Terug in Mons beginnen we aan het SNCV-net, weer met lijn 1 en trammen in oostelijke richting langs La Louvière en zien zoveel mogelijk de lijnen

die medio jaren '60 nog bestaan; tot we ongeveer Trazegnies bereikt hebben.

Na de pauze doen we in 1963 de tram in de grote omgeving van Luik. Via eerdere opnamen in de Kempen en Ardennen bereiken we Verviers (STIV), Luik en omgeving (STIL en STILS) en Erezée (TTA 1974).

Langs de kust met overstappen heen-en-weer van Knokke naar De Panne keren we terug in de Hoofdstad. Rond Midi, St. Gilles en omgeving Naamse Poort zien we lijnen op normaal- en smalspoor. Tot slot trammen we in Henegouwen en komen tussendoor de groene trams in Charleroi tegen op het stadsnet.

Een avond met digitale foto's van en uit de collectie van Jos Mascini.

Donderdag 19 november

Chris Pescher: RONDJE OOSTENRIJK

De afgelopen jaren hebben, mede door de komst van het Klimaticket een flinke groei in het reizigersvervoer laten zien, terwijl door de verdere opkomst van particuliere vervoerders op hoofdnet er meer variëteit is. Hoewel het wagenladingvervoer net als in Nederland al jaren achteruit loopt, is van een groot-schalige sanering geen sprake en zijn er nog veel mooie bedieningen te vinden. Zo vindt op particuliere lijnen nog steeds goederenvervoer plaats met locs die de 100 ruimschoots gepasseerd zijn!

Chris Pescher neemt je deze avond mee op een afwisselende reis door Oostenrijk met beelden en anekdotes van 2020 tot heden. Naast bekende motieven, zullen

we vele nevenlijnen bezoeken, waar soms maar een paar keer in de week een trein te vinden is en waar je rustig tussen het fotograferen door met het personeel een koffie kan drinken.

Daarnaast zullen er verrassende plekken worden bezocht waar het grote publiek normaal gezien niet zal komen, maar die een mooie inkijk zullen geven van wat er zich achter de schermen van de spoorbedrijven afspeelt.

Ook het museumvervoer zal aan bod komen tijdens deze avond, zoals de interessante reizen die de Eisenbahn Freunde Lienz met hun 86 jaar oude 1020.18 maken.

Donderdag 17 december

Maurits van den Toorn: PARIJS, WIE KENT HET NIET?

Alles aan de Franse hoofdstad en de regio eromheen – het Île de France – is groot en groots: het aantal inwoners (bijna 12,5 miljoen), het spoorwegnet, de drukke kopstations, de vele spoorlijnen in de banlieue, de RER, de metro (een van de oudste netten ter wereld, bestaat sinds 1900), het oude en het nieuwe tramnet en nog veel meer. Wie de toeristische trekpleisters al heeft gezien of ze gewoon overslaat (toch jammer...) kan zich makkelijk een aantal dagen of zelfs nog langer amuseren met al het railvervoer in stad en regio.

We doen het in één avond en maken in sneltreinvaart een rondreis door heden en verleden met veertien tramlijnen, veertien metrolijnen, vijf RER-lijnen en een groot aantal 'gewone' voorstadstreindiensten. Bon voyage!

Donderdag 14 januari

Marco Moerland: VAN THANS NAAR TOEN

Sommige presentaties groeien ongemerkt uit tot een traditie. Zo ook **Toen en thans**, waarvan vijftintig jaar geleden de eerste editie werd verzorgd. De dia's die destijds de actualiteit vastlegden, behoren inmiddels zelf tot het verleden. De tijd heeft de rollen omgedraaid: wat ooit eigentijds was, is nu historisch.

Zoals een tram van een ringlijn na een dag rondjes rijden terugkeert naar de remise, zo bereikt ook deze reeks haar rustpunt. De cirkel is rond. Deze bijeenkomst vormt de laatste aflevering van **Toen en thans**, een waardige afsluiting van een serie die u meenam langs spoor- en tramwegen in binnen- en buitenland.

Voor de pauze richten we de blik op het heden met een selectie digitale opnamen uit 2026. In Rotterdam ontmoeten we een kleurrijke verzameling museumtrams die de rijke geschiedenis van het stadsvervoer tot leven brengt. Bij de Stoomtrein Katwijk Leiden maakt de markante, vierkante tramlocomotief Vrijland na lange tijd weer haar opwachting op het spoor. In Bremen

vieren we 150 jaar tramgeschiedenis, met een gevarieerde reeks historische trams. Een bijzonder moment is ook het gastoptreden van de Wismar-railbus van de Museum Buurtspoorweg op de Delmenhorst-Harpstedter Eisenbahn. Juist daar begon het voertuig in 1936 zijn lange en bewogen loopbaan, waardoor dit gastoptreden een historische lading krijgt.

Na de pauze stappen we letterlijk een kwart eeuw terug in de tijd. De beamer maakt plaats voor de diaprojector en we reizen aan de hand van opnamen uit het jaar 2001 door een Europa dat op veel plaatsen ingrijpend is veranderd. We bezoeken trambedrijven en particuliere spoorlijnen in Tsjechië, Oostenrijk, Duitsland en Zwitserland en zien smalspoorlijnen die inmiddels uit het landschap zijn verdwenen. In de Franse Ardèche rijden de karakteristieke Billard-motorwagens over adembenemende trajecten, waar spoor en landschap een onvergetelijke combinatie vormen. Frankrijk bevindt zich dan

Tekst loopt door op achterzijde

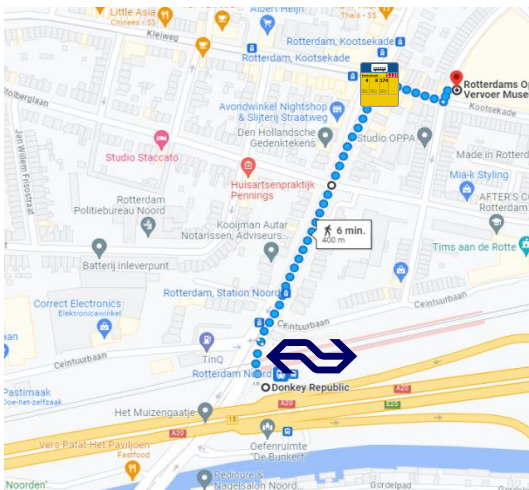
Vervolg tekst 'van Thans naar Toen'

midden in de wedergeboorte van de tram. We maken kennis met de fonkelnieuwe tramlijnen van Orléans, Lyon en Montpellier. Wie deze beelden nu bekijkt, ziet het begin van een succesverhaal: moderne tramnetten die inmiddels niet meer weg te denken zijn. Ook Oost-Europa blijkt in de afgelopen vijftientig jaar ingrijpend veranderd. De Krim behoort in 2001 nog tot Oekraïne en in Jevpatoria rijdt de tram haar vertrouwde rondes. We bezoeken daarnaast trambedrijven in de Donbas die inmiddels door de oorlog tot stilstand zijn gekomen. Juist daardoor hebben deze opnamen een bijzondere documentaire waarde gekregen. De reis eindigt in Polen, waar smalspoortreinen in de herfst van

2001 nog suikerbieten vervoeren, een tafereel dat toen heel gewoon leek, maar inmiddels volledig verdwenen is. Het zijn beelden die laten zien hoe snel spoorwegen, steden en landschappen veranderen en hoe waardevol het is dat ze destijds zijn vastgelegd.

Deze laatste editie van **Toen en thans** is daarmee veel meer dan een nostalgische terugblik. Het is een reis door vijftientig jaar tram- en spoorhistorie, langs verdwenen lijnen, jubilerende bedrijven, bijzondere voertuigen en een Europa dat voortdurend in beweging is. Een passend eindstation voor een reeks waarmee gepoogd is om u een kwart eeuw lang te inspireren!

Routebeschrijving:

Vanaf **NS-station Noord** 400 meter lopen (circa 5 minuten). De Sprinters Rotterdam C – Uitgeest vertrekken om -.24 en -.54 vanaf centraal station, meestal spoor 16. De rijtijd naar station Noord is enkele minuten.

Vanaf de haltes **Kootsekade** (tramlijnen 4 en 6, buslijn 174) bedraagt de loopafstand honderd meter. Als de remisedeur gesloten is, s.v.p. even aanbellen.

- Wij verzoeken u indien mogelijk de toegang vooraf over te maken. Informatie hierover vindt u in de aankondiging die per email wordt verzonden.
- Om de aankondigingen van onze afdeling automatisch te ontvangen stuurt u een berichtje aan nvbs.afdelingrotterdam@gmail.com, wij zetten u op de verzendlijst.